

Sivistyspalveluiden vuoden 2024 talousarvio ja toimintakaterami

Sivistyslautakunta 29.08.2023 § 80
426/02.02.00.00/2023

Valmistelija: sivistysjohtaja Jussi Silpola, 0400-250743

Kunnanhallitus on 29.5.2023 § 145 antanut ohjeet palvelualueille vuoden 2024 talousarvion valmistelua varten.

Talousarvioraami on laadittu siten, että vuodelle 2024 muodostuu nollatulot. Raamiin sisältyy noin 2,5 miljoonan euron sopeutus normaaliin kustannuskehitykseen nähden, minkä lisäksi tasapainottamisohjelman kautta tavoitellaan 6,0 miljoonan euron sopeutusta. Taloussuunnitelma on laadittu tavanomaisesta poiketen neljälle vuodelle eli vuosille 2024-2027, koska kuntalain mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa ja alijäämät on katettava vuoteen 2027 mennessä. Laadintaohjeessa on havainnollistettu suunnitelmavuosien 2025-2027 tavoiteltua tunnuslukujen kehitystä, mutta ei avattu vielä toimenpiteitä, joilla sopeutukset toteutetaan.

Sivistyspalveluiden vuoden 2024 talousarvion suunnitteluun vaikuttavat opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämät eritysavustukset. Avustuksia saatiin esimerkiksi perusopetuksen tasa-arvoa edistävien toimenpiteiden edistämiseksi vuonna 2024 n. 250.000 euroa vähemmän kuin ennakoitiin. Lisäksi v. 2023 asti valtion jakaman pandemian vaikutusten korjaamiseen kohdennetun avustuksen jatkosta ei ole tietoa. Varhaiskasvatuspalveluissa on ennakoitava maksutuottojen aleneminen palvelusta maksettavien maksujen tulo- ja muutosten takia. Näin ollen sivistyspalveluiden tulojen ennakoitaan vähenevän v. 2023 verrattuna n. 900.000 €.

Lisäksi sivistyspalveluiden kuluissa on ennakoitava kuljetuspalveluiden hinnankorotukset, palkankorotukset, ruokapalveluiden sekä sisäisten vuokrien korotukset. Vuoteen 2023 verrattuna kulut kasvavat 5,3 miljoonaa euroa. Suurin kasvu koostuu sisäisten vuokrien kasvusta, ja yksin se on sivistyspalveluiden osalta n. 4,8 miljoonaa euroa.

Sisäisten vuokrien korotuksien ja laskentamallin muutoksen takia talousjohtaja on ilmoittanut sivistyspalveluille uuden talousarvioraamin, joka on 53.900.000 euroa. Alustavan arvion mukaan sivistyspalveluiden vuoden 2024 toimintaan tarvittavan talouden kehys on seuraava:

Toimintatuotot 2.862.000 €
Toimintakulut 59.522.000 €
Toimintakate 56.660.000 €

Viimeisin sivistyspalveluille asetettu toimintakateraami on 53.900.000 euroa, joten sivistyspalveluiden tavoite ylittyy 2.760.000 eurolla, jos toiminta toteutetaan suunnitellusti.

Toimintakatteeseen pääsemiseksi on tehty arvio toimenpiteistä, joilla päästäisi asetettuun raamiin. Näillä toimenpiteillä tuloja kuluja leikataan 792.000 €, ja päästään toimintakatteeseen 55.868.000 euroa.

Toimenpidelistalla on mm. seuraavia asioita

- varhaiskasvatuksen avustajaresurssin leikkaus
- perusopetuksen koulunkäynninohjaajien määrän vähennys, 10 htv
- perusopetuksen opetusryhmien yhdistäminen, jakotuntien vähentäminen tai muut vastaavat toimenpiteet 125 vvt.
- Perusopetuksen oppimateriaalien, oppikirjojen ja tarvikkeiden leikkaus n. 16 %
- Kansalaisopiston kurssien vähentäminen
- Kahden kyläkentän ylläpidon lakkauttaminen
- Metsoreitin ja muun latuverkoston ylläpidon karsiminen
- Nuorisopalveluiden pienhankintojen ja avustusten leikkaaminen
- Kirjaston aukioloaikojen supistaminen, maksujen korotukset
- Hallinnon ja HyPen hankintojen ja materiaalikulujen leikkaaminen.

Sivistyslautakunnan vuoden 2024 talousarvion suunnitteluvaihetta esitellään tarkemmin kokouksessa. Talousarvioraamiin pääseminen edellyttää vielä 3,4 % talouden sopeuttamista sivistystoimen palvelualueille jaettuna, toimintatuottojen lisäämistä tai raamin muuttamista. Palveluiden leikkaustoimet ovat tässä vaiheessa sellaiset, että sivistyspalveluiden järjestäminen asianmukaisesti edellyttää raamin korottamista 1.955.000 eurolla.

Esittelijä	Sivistysjohtaja Jussi Silpola
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle sivistyspalveluiden vuoden 2024 toimintakateraamiksi 55.868.000 euroa.
Päätös	Sivistyslautakunta totesi yksimielisesti, että sivistyslautakunnalle annettuun toimintakateraamiin pääseminen ei ole mahdollista. Kaikki kulujen leikkaukset tarvittavasta tasosta edellyttävät rajuja säästötoimia ja merkittäviä ylitysriskejä sekä toiminnallisia riskejä. Sivistyslautakunta päättää yksimielisesti vaatia sisäisten vuokrien yli 4,8 miljoonan euron korotuksen merkittävää kohtuullistamista. Sisäisten vuokrien kohtuullistaminen täytyy ottaa täysimääräisesti huomioon sivistyslautakunnan toimintakateraamin korotuksena, jotta peruspalvelut voidaan järjestää asianmukaisella tavalla. Ehdotettujen sisäisten vuokrien säilyessä nykyisellä tasolla, sivistyslautakunta päättää esittää toimintakateraamiksi palvelualueelle 56.660.000 euroa.